

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.790/2016/5.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Márki Zoltán, a tanács elnöke
Dr. Somogyi Gábor, előadó bíró
Dr. Kónya István, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: nyilvános ülés
Az ülés napja: 2016. szeptember 13.
Az ügy tárgya: embercsempészás büntette
Terhelt: III. rendű
Első fok: Vásárosnaményi Járásbíróság, 3.B.108/2013/93., ítélet, tárgyalás,
2014. március 18.
Másodfok: Nyíregyházi Törvényszék, 2.Bf.476/2014/6., ítélet, tárgyalás,
2014. október 31.
Az indítvány előterjesztője: III. rendű terhelt védője
Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

Az embercsempészás büntette és más bűncselekmény miatt I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a III. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Vásárosnaményi Járásbíróság 3.B.108/2013/93. számú, illetőleg a Nyíregyházi Törvényszék 2.Bf.476/2014/6. számú ítéletét III. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] III. rendű terheltet a Vásárosnaményi Járásbíróság a 3.B.108/2013/93. számú ítéletével bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett embercsempészás büntetében [1978. évi IV. törvény - a továbbiakban: korábbi Btk. - 218. § (1) bekezdés, valamint (2) bekezdés a) és b) pont], és megállapította, hogy a terhelt a cselekményét bünszervezetben követte el. Ezért 3 év fegyházbüntetésre, 96 napi tétel, napi tételként 2.500 forint, összesen 240.000 forint pénzbüntetésre és 4 évi közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a terhelt feltételes szabadságra nem bocsátható.
- [2] A III. rendű terhelt tekintetében védőjének fellebbezése alapján eljárva a Nyíregyházi Törvényszék a pénzbüntetés kiszabását mellőzte, egyebekben azonban az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.
- [3] A jogerős ítéletben megállapított, a III. rendű terheltet érintő tényállás lényege a következő.
- [4] H. M. ukrán állampolgár 2011. szeptember 3. napját megelőzően megegyezett I. rendű terhelttel, hogy segítséget nyújt több migráns személynek T. község közeléből, a határmenti területről Magyarország belsejébe történő szállításához. Az I. rendű terhelt a migránsok elszállításához beszervezte III. rendű terheltet, akinek a segítségéért 20.000 forintot ígért.

- [5] H. M. M. és H. M. F. afgán állampolgárokat embercsempészek szállították hazájukból Iránba, majd onnan Ukrajnába, és közben részükre különböző házakban biztosítottak szállást. A migránsokat 2011. szeptember 2-án ismeretlen személy szállította gépkocsival az ukrán-magyar határ térségébe, majd másnap hajnalban H. M. vezette át őket az államhatáron Magyarország területére.
- [6] Ezzel egy időben, 2011. szeptember 3-án 5 óra 30 perc körüli időben az I. és a II. rendű terhelt H. M. telefonon történt irányításával, az I. rendű terhelt édesanyjának gépkocsijával az A. és T. között közlekedő komphoz mentek. Velük tartott egy kölcsönként gépkocsival a III. rendű terhelt is. Az I. rendű terhelt a II. rendű terheltet a T. és L. közötti pontonhídnál kitette, azzal megbízva őt, hogy az útvonalat figyelje, és jelezze, amennyiben hatóságok tűnnek fel. Ezt követően az I. és a III. rendű terhelt gépjárműveikkel a T. és B. községek közötti ún. „hadi útra” mentek, eközben H. M. gyalogosan, engedély nélkül Magyarország területére hozta a két afgán állampolgárt.
- [7] A megbeszélte helyen a III. rendű terhelt az I. rendű terhelt gépkocsijába, H. M. és a két afgán állampolgár pedig a III. rendű terhelt által a helyszínre vitt gépkocsiba szállt be, majd elindultak. Útközben az I. rendű terhelt kocsijába beszállt a II. rendű terhelt is, majd folyamatosan tartották telefonon a kapcsolatot H. M., és gépkocsija előtt haladva felvezető járműként biztosították az általa szállított migránsoknak az ország belsejébe való zavartalan eljutását.
- [8] A két gépjármű a 4. számú főúton haladt K-án keresztül, majd 11 óra 04 perckor Ny-án az áruház parkolójában lévő benzinkúthoz hajtottak. Itt H. M. egy SIM kártyát adott át a migránsoknak, majd az I. rendű terhelt által vezetett gépkocsiba szállt be. A II. és III. rendű terhelt a másik gépkocsival megtankoltak, majd a migráns személyeket kitették, mert onnan mások szállították volna tovább őket; 11 óra 45 perckor azonban a rendőrök az afgán állampolgárokat igazoltatták és előállították.
- [9] Az I. rendű terhelt a cselekmény idején két telefonszámon is állandó telefonkapcsolatban állt az ismeretlen ukrán szervezőkkel. A terheltek tudtak arról, hogy a migráns személyek ismeretlenül maradt résztvevőkből álló nemzetközi bűnszervezet segítségével jutottak el az ukrán-magyar államhatárig, és ez a szervezet segítette őket az engedély nélküli határátlépésekben, majd a célországokba történő eljuttatásukban.
- [10] Az elsőfokú bíróság jogi álláspontja szerint a bűnszervezet jellemzőinek - ideértve a hosszabb időre szervezettséget is - nem a bűnszervezethez csatlakozó elkövető, hanem a bűnszervezet oldalán kell fennállnia. A III. rendű terhelt felismerte az elkövetés körülményeiből, hogy a két migráns személy, akiknek segítséget nyújtottak a határ mellől Ny-re való eljutásában, kizárólag egy jól szervezett bűnszervezet közreműködésével juthatott el Ukrajnába, majd át az államhatáron, és megszervezték a Ny-ről való elszállításukat is. A III. rendű terhelt ezért egyetlen cselekménnyel ugyan, de bűnszervezet munkájához kapcsolódott, s így cselekménye is bűnszervezetben elkövetettnek minősül.
- [11] A másodfokú bíróság is arra utalt, a terheltek tudták: a migránsok szállítását, elszállásolását, kiutaztatását, e tevékenységek titkos lebonyolítását csak egy ténykedésében összehangolt, az együttműködést szervezéssel megvalósító csoport oldhatta meg, és a III. rendű terhelt is ennek a bűnszervezetnek a tevékenységébe kapcsolódott be, ezért az ezzel összefüggő anyagi jogi értékelés törvényes.

II.

- [12] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a III. rendű terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, annak törvényi okaként a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontját és b) pont II. fordulátat megjelölve; abban a jogerős ítélet megváltoztatását, a bűnszervezetben elkövetés mellőzését, a szabadságvesztés tartamának mérséklését és enyhébb végrehajtási fokozat megállapítását kérte.
- [13] Indokai szerint nem állapította meg, hogy a III. rendű terhelt tudata átfogta a bűnszervezetnek a korábbi Btk. 137. § 8. pontjában meghatározott tárgyi ismérveit; az eljáró bíróságok elmulasztották a III. rendű terhelt tudattartalmának önálló vizsgálatát. Hivatkozott továbbá a 4/2005. BJE büntető

jogegységi határozatban, valamint a Legfelsőbb Bíróság Bfv.III.409/2007. számú határozatában foglaltakra.

- [14] Az indítvány kifogásolta továbbá, hogy - a védői álláspont szerint - az elsőfokú bíróság - túlterjeszkedett a vádon, amikor a III. rendű terheltnek a cselekménybe való bevonása kapcsán a „beszervezte” kifejezést tüntette fel a tényállásban,
- iratellenesen és bizonyítékok hiányában rögzítette, hogy a III. rendű terhelt és társai tudtak arról, miszerint a határt külföldről engedély nélkül átlépő személyek célországba eljuttatását nemzetközi bűnszervezet segítette, valamint
- megsértette a büntetés kiszabás célját és elveit, amikor a terhelt terhére súlyosító körülményként értékelte visszaeső voltát és büntetett előéletét is.
- [15] Ugyancsak kifogásolta az indítvány, hogy a bíróság az eljárása során nem figyelmeztette arra, miszerint a III. rendű terhelt esetében is megállapíthatónak tartja a bűnszervezetben elkövetést, valamint a III. rendű terhelt nevét több esetben is tévesen tüntette fel.
- [16] A Kúria nyilvános ülésén a III. rendű terhelt védője az indítványában foglaltakat fenntartotta. Indokai szerint sem az ügyben hozott első- és másodfokú ítélet, sem a Legfőbb Ügyészségnek a felülvizsgálati eljárásban tett nyilatkozata nem szól arról, hogy III. rendű terhelt tudata a bűnszervezet tárgyi ismérvei közül a szervezet hosszabb idejű működését átfogta-e. Az elsőfokú ítélet tényállásában a 11. oldal első bekezdésében rögzítette a bíróság, miszerint a vádlottak tudtak arról, hogy ezen bevándorlók egy ismeretlen személyekből álló nemzetközi bűnszervezet segítségével jutnak el az ukrán határig, és ezen szervezet segítette őket az engedély nélküli határátlépésben, valamint a célországba történő eljuttatásukban. Ez azonban - a védői álláspont szerint - ítéletszerkesztési hiba folytán került az ítélet tényállási részébe, tartalmában ugyanis ez a bizonyítékok mérlegelése, vagy pedig a jogi indokoláshoz kapcsolódó jogkövetkeztetés.
- [17] A védő kitért arra is, hogy az EBH 2013.B.10. számú büntető elvi határozatban rögzíti, miszerint a törvényes vád követelményeit nem sérti az, ha a bűnszervezet - a vádbeli jogi értékeléstől eltérően - az ítéletben megállapításra kerül. Az indokolásban azonban szerepel az is, hogy mindez akkor irányadó, ha a bizonyítási eljárás nyomán derül fény a bűnszervezetben elkövetésre vonatkozó adatokra. Jelen esetben viszont - a védő álláspontja szerint - a III. rendű vádlott vonatkozásában még a bizonyítási eljárás alapján sem juthatott arra a bíróság, hogy a terhére a bűnszervezetben elkövetés megállapítható.

III.

- [18] A Legfőbb Ügyészség a BF.801/2016/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta, és a támadott határozatok hatályában fenntartására tett indítványt. Álláspontja szerint a felülvizsgálati indítvány a bűnszervezetben elkövetés megállapítását, a vádelv és az indokolási kötelesség megsértését kifogásoló részében alaptalan, a büntetés kiszabását sérelmező részében pedig törvényben kizárt.
- [19] Az ügyészi álláspont szerint a Be. 423. § (1) bekezdése értelmében irányadó tényállás alapján a bűnszervezetben elkövetés a III. rendű terhelt terhére megállapítható. A terhelt tudomással bírt arról, hogy migráns személyek Magyarországra csempészésében vesz részt, ez pedig több személy összehangolt tevékenységét feltételezi; e személyek közül terhelt-társain kívül H. M-el is találkozott. Így tehát tudott a részben ismeretlenül maradt személyekből álló bűnszervezetről, és tevékenységével ennek működéséhez kapcsolódott.
- [20] Az indítvány egyéb részei kapcsán az ügyész utalt rá: a büntetés céljára vonatkozó anyagi jogi rendelkezés csupán általános elvet határoz meg. A büntetés mértéke felülvizsgálati eljárás során nem támadható arra hivatkozással, hogy a bíróság egyes enyhítő vagy súlyosító körülményeket nem megfelelően értékelt. Az indítvány e részében a felülvizsgálat törvényben kizárt.
- [21] Végül nem terjeszkedett túl - az ügyészi álláspont szerint - a törvényes vádon sem a bíróság; a

vádirat ugyanis maradéktalanul tartalmazta a bünszervezet megállapításához szükséges ténybeli elemeket, a vádirat és az ítélet között csak a jogkövetkeztetéseket illetően van eltérés. Az átirat utalt arra is, hogy a bíróságok az indokolási kötelezettség felülvizsgálatra okot adó megsértését sem valósították meg, mert valamennyi tény- és jogkérdés tekintetében megállapítható, hogy a bíróság döntését mire alapozta.

- [22] A Legfőbb Ügyészség képviselője a Kúria nyilvános ülésén a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta. Azzal kapcsolatban, hogy a bíróság túlterjeszkedett-e a vádon, hivatkozott az EBH 2013.B.10. és a BH 2014.71. számú döntésekre, melyek szerint a bünszervezet bizonyítása egy tényből vont jogi következtetés eredménye. A bünszervezetben elkövetés azonban nem a jogi minősítést, hanem a büntetés kiszabását érintő kérdés. A védő által is idézett elvi bírósági határozat szerint a bíróság a tettazonosság keretei között a bűncselekmény bünszervezetben elkövetésének tényét akkor is megállapíthatja, és ennek megfelelően szabhatja ki a büntetést, ha a bünszervezetben történő elkövetésre vonatkozó adatokat a vád nem rögzíti, azokra csak a bíróság előtti bizonyítási eljárás során derült fény.
- [23] Az ügyész utalt arra, hogy az illegális bevándorlók jelen esetben sem a szomszédos országok valamelyikéből menekültek Magyarországra, hanem több országon keresztül jutottak ide. Az ilyen utazás egy igen komoly előkészületeket, szervezettséget igényel, ehhez pedig láncszerűen kapcsolódó bűnözői csoportok szükségesek. A bünszervezetben elkövetett embercsempészség megállapításához elegendő egyetlen alkalommal történő közreműködés is, feltéve hogy az elkövető tisztában van azzal, hogy az illegális határátlépők eredményes segítése csak bűnözői csoportok szervezett együttműködése révén lehetséges (EBH. 2006.1385., BH 2011.299., BH 2009.96.).
- [24] Az ügyészi álláspont szerint jelent esetben is erről van szó. Az I. rendű terhelt még az illegális határátlépés előtt megígérte a segítségnyújtást az ukrán társa részére és ehhez kapcsolódóan szervezte be terhelt-társait, és azt is tartalmazza az irányadó tényállás, hogy I. rendű terhet más ukrán ismeretlen elkövetőkkel is állandó telefonos kapcsolatban volt. A terhelt cselekményére is jellemző volt a szervezetség, amit bizonyít a telefonos kapcsolat vagy a felvezető autó használata is. A védő által is hivatkozott, az elsőfokú ítélet 11. oldal első bekezdése a bíróságnak a terhelt tudattartalmára vont le következtetését tartalmazza, ami ugyancsak a tényállás része, következésképp a felülvizsgálati eljárásban nem támadható. Ezért a Legfőbb Ügyészség képviselője a megtámadott határozatok hatályában fenntartására tett indítványt.
- [25] A védő viszonzásként egyetértett a Legfőbb Ügyészség képviselőjével abban, hogy a cselekmény jellege okkal vetette fel a szervezetség vizsgálatát, de a 4/2005. BJE büntető jogegységi határozat is csak „általában” köti a szervezettséget az embercsempészséghez, az nem minden esetben szükségszerű.
- [26] A III. rendű terhelt felszólalásában azt emelte ki, hogy tőle az I. rendű terhelt csak segítséget kért, de a bünszervezetről nem volt tudomása. A határon áthozott migránsokkal ő már csak az út végén találkozott, és ekkor tudatosult benne, hogy miben vett részt.

IV.

- [27] A felülvizsgálati indítvány nem alapos.
- [28] A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 424. § (2) bekezdése értelmében nyilvános ülésen bírálta el.
- [29] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős ítélettel szembeni jogi - és nem pedig ténybeli - kifogás lehetőségét biztosítja. E jogorvoslati mód kizárólag a Be. 416. § (1) bekezdés a)-g) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokból vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető. Felülvizsgálatban a felülbírálat az indítványhoz [Be. 423. § (4) bekezdés], a jogerős határozatban megállapított tényálláshoz [Be. 423. § (1) bekezdés] és főszabályként a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályokhoz [Be. 423. § (2) bekezdés]

kötött, az eljárásban bizonyításnak nincs helye [Be. 419. § (1) bekezdés, 388. § (2) bekezdés]. A jogkövetkeztetések helyessége is kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

[30] Valóban felülvizsgálati ok

- a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontja alapján, ha a bűnösség megállapítása a büntető anyagi jog megsértésével történt,

- az említett törvényhely b) pontja szerint, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, vagy a büntetőjog más szabályának megsértése miatt a kiszabott büntetés, vagy az alkalmazott intézkedés törvénysértő, és

- hivatalból is felülbírálatnak van helye a 416. § (1) bekezdés c) pontjában kimerítően felsorolt eljárási szabálysértések kapcsán, s ekként a törvényes vád és az indokolási kötelezettség követelményének betartása vizsgálandó.

[31] Ehhez képest az indítványban foglaltak alapján érdemi vizsgálat tárgyát a vádelv megsértésére való hivatkozás, és a bünszervezetben elkövetést vitató kifogás képezte.

[32] A Be. 2. § (1) bekezdése szerint a bíróság ítélezése során törvényes vád alapján jár el. A Be. 2. § (2) bekezdése szerint törvényes a vád, ha a vádemelésre jogosult a bírósághoz intézett indítványában meghatározott személy pontosan körülírt, büntető törvénybe ütköző cselekménye miatt a bírósági eljárás lefolytatását kezdeményezi. A vádelv címzettje a bíróság, lényege pedig két kötelezettség:

- az egyik a vádhoz kötöttség kötelezettsége,

- a másik a vád kimerítésének kötelezettsége.

[33] Mindkettő ténybeliségre vonatkozik, a vád jogi álláspontja ugyanis a bíróságot nem köti [Be. 257. § (1) bekezdés második mondat első fordulat]; ugyanakkor felülvizsgálatban kizárólag a vádhoz kötöttség kötelezettség mikénti teljesítésének van, lehet jelentősége. Következetes ítélkezési gyakorlat, hogy a vádelv nem követeli meg a vád és ítéleti tényállás közötti teljes történeti azonosságot (EBH 2005.1199.).

[34] Kétségtelen, hogy - amint arra a Legfőbb Ügyészség hivatkozott - a vád szerinti tényállás mindazon ténybeli állításokat tartalmazta, melyek a bünszervezetben elkövetés megállapítására szolgálhatnak (az elkövetői tudattartalommal együttvéve). Kétségtelen továbbá az is, hogy más a bünszervezetben részvétel bűncselekménye és más a valamely bűncselekmény bünszervezetben elkövetése, aminek - értelemszerűen - a vádelv követelménye szempontjából is jelentősége van.

[35] Ez azt jelenti, hogy ami a bünszervezetben részvétel bűncselekménye esetében elkövetési magatartásként a vád tartalmi törvényességének feltételét képezi (így pl. a beszerzői magatartás), az egy más bűncselekmény bünszervezetben elkövetése esetében értelemszerűen nem a bűncselekmény törvényi tényállásának eleme, ekként pedig a vád törvényessége, a vádelv szempontjából közömbös.

[36] A 4/2005. BJE számú jogegységi határozat valóban egyértelmű értelmezést ad az alanyi bűnösség és a bünszervezet tárgyi ismérvei közötti viszonyra. Ennek lényege, hogy elsődlegesen mindig az adott, konkrét bűncselekmény elkövetését kell vizsgálni, bizonyítani, mivel ebben áll a vád tárgyi és alanyi meghatározottsága. A bűncselekmény megvalósulását, mint tárgyi körülményt kell elhelyezni, egy másik tárgyi körülmény, a bünszervezet körébe.

[37] Ezután kell alanyi oldalon azt vizsgálni, hogy ha az elkövetési magatartás a bünszervezet keretén belüli, akkor ezt az elkövető felismerte-e. Ez megvalósulhat úgy, hogy az elkövetés még a bünszervezeten kívül kezdődik, és az elkövető csak később (közben) veszi észre, hogy bünszervezeten belül van, ám bent marad (folytatja, vagy megismétli az elkövetést). De történhet úgy is, hogy eleve bünszervezetben, illetve annak létrejöttével kezdődik az elkövetés, tehát az elkövető tudja, honnan indul, miről van szó.

[38] Ezekre az általános (és nyilvánvaló) tudati helyzetekre vezethető vissza a konkrét eset. A tudati helyzet megállapítása azonban nyilvánvalóan nem feltétlen a beismerésen alapul, hanem a bünszervezet törvényi fogalmi elemei szerinti ténybeli körülményeken, amelyek felismerése a terhelt számára adott volt. A törvényi feltételek közül egyedül a bűncselekményre irányultság

hordoz eleve jogellenes tartalmat, a többi önmagában nem (Btk. 137. § 8. pont). Következésképpen akkor válik egyértelműen felismerhetővé a bünszervezetben elkövetés, amikor a többi feltétel mellett a bűncselekményre irányultság is megjelenik.

- [39] Ehhez képest a tárgyi külső körülmények alapul vételével vonható arra következtetés, hogy a terhelt tisztában volt azzal, hogy magatartása nem elszigetelt, hanem másokéval összehangolt és azzal is, miszerint a bünszervezet hosszabb időre szervezett, aminek szempontjából közömbös, hogy abban ki mennyi ideig vesz részt (ezért állapítható meg az alkalmi részvétel esetében is a bünszervezetben elkövetés).
- [40] Ezzel szemben nem feltétel a bünszervezeten belüli személyes kapcsolat, vagy haszonszerzésre törekvés sem, ilyen elvárást a törvény nem kíván meg (BH 2016.234., BH 2008.139.II.).
- [41] Mindemellett a további törvényi feltételek - a létszám és a tervbe vett bűncselekmény - az elkövetés megkísérlésével értelemszerűen egyben teljesülnek. Ilyen esetben tehát különösebb vizsgálatot sem igényel. Az eljáró bíróság pedig az irányadó tényállás ide vonatkozó körülményei alapján helyesen vont következtetést a bünszervezetben elkövetésre.
- [42] Az irányadó tényállás rögzíti, hogy a terhelték (közte a III. rendű terhelt)
- tisztában voltak azzal, hogy harmadik országból Magyarország területére engedély nélkül érkező személyek szállításában vesznek részt, amit egyébként anyagi haszonszerzés végett intéztek, valamint
- tudatuk átfogta, hogy ezen személyek utaztatását, szállítását, elhelyezését csak több ember összehangolt tevékenysége eredményezi, és a koordinációban - távbeszélő útján - részt is vettek.
- [43] Az irányadó tényállás alapján kétségtelen a bünszervezet léte és a III. rendű terhelt embercsempészési magatartása. Vitathatatlan az egyéni elkövetési magatartásnak a külföldről - több országon át - érkező személyek továbbirányításában, szállításában megnyilvánuló tevékenysége, valamint a szállított személyek stafétaszerű átadásának, átvételének ténye is. E tárgyi körülmények pedig elegendő alappal szolgálnak arra a következtetésre, hogy a terhelték (közte a III. rendű terhelt) tisztában voltak azzal, hogy magatartásuk nem elszigetelt, hanem egy meglévő utaztató mechanizmushoz kapcsolódó, ami illegális utaztatás esetében nem más, mint bünszervezet.
- [44] A bünszervezet személyi vagy tevékenységi, területi állandósulása, állandósultsága (perspektívája), változékonysága közömbös. Ekként közömbös az is, amennyiben csupán egy vagy két staféta (kézről-kézre adás) megy végbe. Minden más azt jelentené, hogy az elkövetés egyszeri alkalommal kockázatmentes lenne, ekként immunis a törvényi fenyegetettség ellenében. Épp ezt jelenti, illetve kűszöböli ki a 4/2005. BJE számú jogegységi határozat, ami az egyszeri magatartást is már értékelhetővé teszi. A lényeg a mechanizmus meglétében van, aminek veszélyessége éppen abban áll, miszerint a több országon át érkező személyek bízhatnak abban, hogy illegális úton van hova fordulniuk.
- [45] Ehhez képest pedig nyilvánvaló az is, hogy az indítvány hivatkozása a Legfelsőbb Bíróság Bfv.III.409/2007/5. számú határozatára nem ad érvelési alapot. Abban az ügyben ugyanis épp arról volt szó, hogy a terhelték elszigetelten, egy ponton, eseti jelleggel, őrzési tevékenységet végeztek, és az irányadó tényállás rájuk nézve semmilyen adatot nem tartalmazott, amiből következtetés lett volna vonható arra, hogy az elkövetők tisztában lettek volna magatartásuk bünszervezeti háttérével.
- [46] Mindez egyben azt is jelenti, hogy az eljáró bíróság elvégezte a tudat tartalom vizsgálatát, és arról számot is adott. Fel sem merül tehát e körben - és egyébként sem - az indokolási kötelezettség megsértése. Utóbbi kapcsán megjegyzi a Kúria, hogy az indítvány sérelmezte az indokolási kötelezettség megsértését, viszont annak címén valójában szintén az irányadó tényállást támadta, annak eltérő megállapítását célozta. A tény- vagy jogkérdéssel összefüggő indokolási kötelezettség kapcsán - felülvizsgálatban - csupán az vizsgálható, hogy a kifogásolt határozatban nyomon követhető-e a bíróság értékelő tevékenysége, annak eredménye azonban vitássá nem tehető.
- [47] Ez pedig a Be. 373. § (1) bekezdés III. pontja által meghatározott körben a szükséges és elégséges mértékben megtörtént. Az eljáró bíróság tényállást állapított meg, és az alkalmazott anyagi és

eljárási jogi szabályhoz vezető következtetéseit, álláspontját rögzítette. A Be. 423. § (1) bekezdése alapján felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, ami a felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható. Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség tehát a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a bűnösség kérdésének vitatására sem. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapul vételével vizsgálható.

- [48] Következésképpen felülvizsgálatban az indokolási kötelezettség kapcsán is csupán az vizsgálható, hogy a kifogásolt határozatban nyomon követhető-e a bíróság értékelő tevékenysége, a mérlegelés eredménye azonban vitássá nem tehető, az ugyanis a Be. 423. § (1) bekezdésének megkerülését jelentené.
- [49] A felülvizsgálati indítvány viszont, bár az indokolási kötelezettség megsértése címén, valójában az irányadó tényállás, illetve a bíróság mérlegelésének helyességét támadta, a bizonyítékok mikénti értékelését vitatta és ezen keresztül kifogásolta a bűnösség megállapítását. Megjegyzi a Kúria, hogy az elsőfokú bíróság mellett a másodfokú bíróság is foglalkozott az indítványban kifogásolt bizonyítékokkal és erről ítéletében számot adott.
- [50] A felülvizsgálat a megtámadott határozat olyan jogi hibájának jogorvoslati eszköze, amely valamely mérlegelést nem tűrő anyagi, vagy eljárási szabály téves alkalmazásából fakad. Ha a jogszabály mérlegelést enged, akkor annak esetlegesen nem tetsző eredménye ugyanis nem tekintendő olyan körülménynek, mely alapja lehet a jogerő felbontásának. Ennélfogva valamely ténybeli körülmény mikénti megállapítása, a bíróság bizonyítékot mérlegelő tevékenysége, s így a büntetéskiszabási tényezők mérlegelése: felülvizsgálattal nem támadható. Jogerőt követően ugyanis a mérlegelést engedő szabálynak a mérlegelés körében maradó mikénti alkalmazása vitássá nem tehető. Az ugyanis ellenkezne az anyagi jogerővel.
- [51] A bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik, hogy konkrét ügyben, illetve az adott terhelt esetében mit tekint enyhítő, vagy súlyosító körülménynek, s azt miként értékeli. Kétségtelen, hogy ennek során a bíróságnak figyelemmel kell lennie a korábbi Btk. 83. § (1) bekezdésének, illetve 37. §-ának rendelkezéseire, valamint a BKv 56. számú véleményben (korábban BK 154. számú állásfoglalásban) foglaltakra. Ugyanakkor az is nyilvánvaló, hogy a korábbi Btk. 83. § (1) bekezdése, illetve 37. §-a, valamint a BKv 56. számú véleményben foglaltak a büntetéskiszabási tevékenység mérlegelendő, mérlegelésre váró támpontjai.
- [52] Miután pedig az anyagi jogi felülvizsgálat tárgyát a bíróság bizonyítékokat mérlegelő tevékenysége nem (így a büntetéskiszabási tényezők értékelése sem) képezheti, így felülvizsgálatban az sem támadható, illetve vizsgálható, hogy az eljáró bíróság miként vette figyelembe a korábbi Btk. 37. §-ának és 83. § (1) bekezdésének előírásait, valamint a Bkv 56. számú véleményben foglaltakat (BH 2005.337.III.).
- [53] Kétségtelen, hogy a visszaesés és a büntettség együtt, amint a védő is állítja, ismétlődő tartalmú, a visszaesői minőség mellett legfeljebb az ahhoz szükséges mértéket meghaladó további büntettség lehetne még súlyosító körülmény, ugyanakkor
- egyfelől a büntetéskiszabás körülményei nem tárgya a felülvizsgálatnak,
  - másfelől a büntetéskiszabási körülmények számbavételének nem formai mennyiségi, hanem tartalmi szempontból van jelentősége, ekként a büntetett előélet és a visszaesés egyidejű rögzítése csupán szinonima, nem két körülmény, mivel a visszaesés nyilvánvalóan a büntetett előéletet is jelenti (magában foglalja), és annak egy minősített mutatója;
  - egyébként pedig a kiszabott büntetés a középérték viszonyában, valamint a másodfokú bíróság enyhítése is azt mutatja, hogy ennek hatása nem volt.
- [54] Ekként a Kúria - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. § (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyet, s a megtámadott határozatokat a Be. 426. §-a alapján a III. rendű terhel tekintetében hatályában

fenntartotta.

V.

- [55] A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. § (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a bíróság - a Be. 421. § (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2016. szeptember 13.

Dr. Márki Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Somogyi Gábor s.k. előadó bíró, Dr. Kónya István s.k. bíró

Kiadmány hitelélül:

bírósági ügyintéző